

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 97/2011-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. S., P., zastúpeného Advokátskou kanceláriou I. s. r. o., K., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. R. R., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2010 v spojení s postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2010 faxovou správou a 12. augusta 2010 poštou doručená sťažnosť Ing. V. S., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou I. s. r. o., K., konajúcej

prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. R. R., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“) v spojení s postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2009 (ďalej aj „namietaný rozsudok okresného súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 15. mája 2006 domáhal určenia neplatnosti uznesení č. 2 a č. 3 obchodnej spoločnosti S., a. s., prijatých na mimoriadnom valnom zhromaždení 15. februára 2006 (ďalej len „uznesenia valného zhromaždenia“). Napadnutými uzneseniami valného zhromaždenia došlo k zmene právnej formy z akciovej spoločnosti na S. (ďalej len „žalovaný“), pričom zároveň bolo určené, že namiesto akcií sťažovateľ ako akcionár (vlastník 21 akcií) získava členský podiel v družstve krytý z vlastných zdrojov v sume 2 520 Sk (splatený vklad) a sumu 357 480 Sk je povinný doplatiť do 40 dní odo dňa zápisu zmeny právnej formy do obchodného registra.

Návrh predložený všeobecnému súdu, ktorým sa sťažovateľ domáhal vyslovenia neplatnosti predmetných uznesení valného zhromaždenia, bol založený na takýchto dôvodoch:

- pri premene akciovej spoločnosti na družstvo boli podmienky pre členstvo v družstve stanovené tak, aby ich existujúci akcionári, ktorí sa zo zákona stávajú členmi družstva pri zmene právnej formy, nesplnili a bolo ich možné z družstva vylúčiť,
- stanovené podmienky s prihliadnutím na pomer medzi výškou doplatku vkladu (357 480 Sk) a splateným vkladom (2 520 Sk) sú nielen nezákonné, ale aj v rozpore s dobrými mravmi,
- sťažovateľ bol pripravený o doterajší majetkový podiel v spoločnosti.

Okresný súd vo veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 uznesením z 18. januára 2007 najprv konanie zastavil s poukazom na rozhodnutie v konaní iného žalobcu MUDr. M. J. o neplatnosť napadnutých uznesení valného zhromaždenia vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 Cb 59/2006. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 3 Cob 7/2008 z 30. apríla 2008 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudkom sp. zn. 26 Cb 115/2006 z 27. apríla 2009 okresný súd návrh sťažovateľa na vyslovenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 Cob 222/2009 z 21. apríla 2010 tak, že namietaný rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ zastáva názor, že namietaným postupom a namietaným rozsudkom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009 v spojení s postupom a rozsudkom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 došlo k porušeniu ním označených základných práv podľa ústavy a práv dohovoru a dodatkového protokolu, a to *„procesným postupom v konaní, kedy sa súdy odmietli zaoberať vecne mojou žalobou o neplatnosť uznesení valného zhromaždenia ma pripravujúcich o postavenie akcionára spoločnosti a súvisiace majetkové práva“*.

K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu v spojení s postupom a rozsudkom okresného súdu došlo podľa sťažovateľa tým, že

- v jeho veci konajúce súdy nerozhodli o spojení konania o jeho žalobe s konaním o žalobe v paralelnej veci (pre záväznosť prvého rozsudku v danej veci i pre každého ďalšieho) pre účely zabezpečenia plnohodnotného výkonu práv účastníkov konania,

- vecným neprerokovaním jeho žaloby a odkazom na rozhodnutie okresného súdu v konaní sp. zn. 22 Cb 59/2006 mu vo veci konajúce súdy odopreli spravodlivosť; v tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 59/2006 nemohol prednášať prednesy a návrhy na vykonanie dokazovania, nemal

možnosť reagovať na priebeh konania, a napriek tomu má byť výsledok tohto konania pre neho záväzný, s čím sťažovateľ nesúhlasí.

Podľa sťažovateľa postupom krajského súdu pri prerokovávaní a rozhodovaní o jeho návrhu na neplatnosť uznesení valného zhromaždenia, ako aj samotným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 222/2009 z 21. apríla 2010 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 26 Cb 115/2006 z 27. apríla 2009 došlo aj k porušeniu čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. V tejto súvislosti argumentuje tým, že *„došlo k prijatiu uznesení valného zhromaždenia akciovej spoločnosti, ktorých jasným zámerom bolo zbaviť ma účasti v akciovej spoločnosti, a to stanovením nezákonných a i výškou nadmerných - na vytesnenie menšinových akcionárov zameraných doplatkových povinností na základný členský vklad člena družstva (ktorý mal byť inak v družstve nadobudnutý jednoduchou transformáciou podielov a. s.)“*.

Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť tým, že k rozhodnutiu vo veci neplatnosti uznesení valného zhromaždenia došlo až potom, keď bolo prijaté rozhodnutie o cezhraničnej fúzii dotknutej spoločnosti.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že:

«Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 21. apríla 2010, v konaní sp. zn. 3 Cob/222/2009, v s spojení rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27. apríla 2010 (ide o zjavnú chybu, sťažovateľ má zrejme na mysli „zo dňa 27. apríla 2009“, pozn.), v konaní sp. zn. 26 Cb 115/2006, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastníť majetok podľa článku 20 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konaním a rozhodovaním Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 3 Cob/222/2009, vrátane

konania a rozhodovania Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 26 Cb 115/2006, bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. apríla 2010, sp. zn. 3 Cob/222/2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 7 000 € do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 303,27 €, ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

alternatívne

„Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 21. apríla 2010, v konaní sp. zn. 3 Cob/222/2009, v s spojení rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27. apríla 2010 v konaní sp. zn. 26 Cb 115/2006, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastníť majetok podľa článku 20 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konaním a rozhodovaním Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 3 Cob/222/2009, vrátane konania a rozhodovania Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 26 Cb 115/2006, bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 €, a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 303,27 €, ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2010 v spojení s postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2009.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2009

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

V danom prípade mohol sťažovateľ podať proti namietanému postupu a rozsudku okresného súdu odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2010

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím

príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podstatou sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že rozsudok krajského súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 3 Cob 222/2009 z 21. apríla 2010, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu sp. zn. 26 Cb 115/2006 z 24. apríla 2009 o zamietnutí žaloby, ktorou sa sťažovateľ domáhal určenia neplatnosti uznesení valného zhromaždenia, má také závažné nedostatky, že v dôsledku nich došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súde konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľa prijaté uznesenia valného zhromaždenia ho obmedzili v jeho právach, a to tým, že mu bola uložená povinnosť splatiť doplatok vkladu, pričom z koncepcie Obchodného zákonníka vyplýva, že záväzok na prevzatie majetkového vkladu do obchodnej spoločnosti preberá každý zo spoločníkov dobrovoľne s poukazom na § 223 ods. 1 Obchodného zákonníka. V konkrétnom prípade malo ísť o zneužitie väčšiny hlasov spoločnosti, pričom ide o konanie, ktoré je podľa § 56a Obchodného zákonníka zakázané.

V okolnostiach prípadu zo sťažnosti sťažovateľa a z jej príloh ústavný súd zistil, že súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal určenia neplatnosti uznesení valného zhromaždenia z dôvodu, že neplatnosť týchto uznesení bola posudzovaná už na návrh iného akcionára MUDr. M. J. v inom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 Cb 59/2006. V tomto konaní krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Cob 45/2007 z 27. júna 2007 zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 22 Cb 59/2006 z 18. januára 2007 v napadnutej vyhovujúcej časti tak, že žalobu zamietol s odôvodnením, že zo strany žalovaného boli dodržané všetky zákonné postupy pri zmene právnej formy z akciovej spoločnosti na družstvo, a preto nebolo možné vyhovieť žalobe o určenie neplatnosti

uznesení valného zhromaždenia podľa § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka. V predmetnej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 4 Obdo 38/2007 z 3. februára 2009 zamietol dovolanie MUDr. M. J. proti rozsudku krajského súdu z 27. júna 2007. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu vyjadreného v označenom rozsudku prijatými uzneseniami došlo k zmene stanov, ktorými bol navýšený členský vklad pôvodných akcionárov, pričom takýto postup – prijatie stanov a následné odsúhlasenie zmeny právnej formy, nemožno označiť za vyvlastnenie majetku, a tým porušenie čl. 20 ústavy. Pre platné prijatie uznesení na valnom zhromaždení platia zákonom ustanovené postupy. Pokiaľ zákonom ustanovený postup porušený nebol, pričom bolo prijaté uznesenie, s ktorým nesúhlasili úplne všetci akcionári, nejde podľa názoru najvyššieho súdu o uznesenie prijaté v rozpore s ústavou.

Vo veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 okresný súd rozsudkom z 27. apríla 2009 jeho žalobu ako nedôvodnú zamietol s poukazom na § 131 ods. 5 Obchodníka zákonníka, podľa ktorého právoplatné rozhodnutie súdu podľa odseku 1 je záväzné pre každého, pričom vychádzal z právnych názorov všeobecných súdov, ktoré boli vyjadrené v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 59/2006, predmetom ktorého bolo tiež posudzovanie otázky platnosti uznesení valného zhromaždenia.

Podľa právneho záveru okresného súdu dôvodom takejto zákonnej konštrukcie viazanosti subjektov predmetným rozhodnutím je potreba zabezpečenia jednotného uplatňovania prijatých uznesení valného zhromaždenia vo vzťahu ku každej dotknutej osobe, t. j. každému spoločníkovi (akcionárovi), členovi štatutárneho orgánu, členovi dozornej rady, správcovi konkurznej podstaty, štátnemu orgánu. Uvedené ustanovenie Obchodného zákonníka je ustanovením zabezpečujúcim právnu istotu každého vo vzťahu k určitému uzneseniu valného zhromaždenia, a teda ustanovením zabraňujúcim vzniku chaotického a neprehľadného právneho stavu.

Spoločnosť je totiž vždy účastníkom konania o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia a voči nej každý právoplatný rozsudok nadobudne bezprostredne účinok. Prostredníctvom osôb oprávnených konať v mene spoločnosti, t. j. svojho štatutárneho

orgánu, je potom spoločnosť povinná zabezpečiť nápravu, ktorá by sa mala prejavíť vo vzťahu ku všetkým akcionárom spoločnosti (nielen voči subjektu, ktorý mal v spore aktívnu legitimáciu, ktorým nemusí byť iba akcionár). Právna úprava, v ktorej by absentovalo vyjadrenie záväznosti účinkov právoplatného rozhodnutia pre všetky dotknuté osoby, by preto spôsobovalo zmätok. Spoločnosť by vo vzťahu k akcionárovi, ktorý bol úspešný v spore o určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia, musela aplikovať iné pravidlá ako vo vzťahu k ostatným akcionárom spoločnosti (pre ktorých by prijaté uznesenia ostali v platnosti). Práve preto zákonodarca explicitne vyjadril účinok právoplatného rozhodnutia, ktorým súd rozhodol v konaní o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, vo vzťahu ku všetkým akcionárom, pre ktorých musia platiť rovnaké pravidlá.

V danom prípade okresný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) poukazujúc na vedomosť sťažovateľa o prebiehajúcim konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 Cb 59/2006. Sťažovateľ napriek tejto vedomosti nevyužil právo chrániť svoje záujmy vstupom do tohto konania ako vedľajší účastník. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoje uznesenie sp. zn. III. ÚS 157/07 z 29. mája 2007, v ktorom uviedol v porovnateľnej právnej situácii, že sťažovateľ nemôže účinne namietat', že bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu, keď nevstúpil do konania o neplatnosť stanov ako vedľajší účastník, a tak nechránil svoje práva.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Cob 222/2009 z 21. apríla 2010 tak, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 26 Cb 115/2006 z 27. apríla 2009 potvrdil.

Krajský súd sa vo vzťahu k obsahu sťažovateľovej žaloby a namietanému rozsudku okresného súdu o nej obmedzil na konštatovanie vecnej správnosti rozsudku súdu prvého stupňa, keď uviedol, že *„súd prvého stupňa správne dostatočne zistil skutkový stav, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a vec posúdil správne aj po právnej stránke...“*

Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu so závermi súdu prvého stupňa, a to z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku, a preto ho podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.“.

Podľa názoru ústavného súdu takéto zdôvodnenie vzhľadom na nevyhnutnú spätosť prvostupňového rozsudku a druhostupňového rozsudku (II. ÚS 78/05) nesignalizuje porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, a to predovšetkým na už zdôraznený právny záver okresného súdu vo veci sťažovateľa. Napokon, bezvadnosť uvedeného stručného odôvodnenia preukazuje aj ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Krajský súd teda nebol povinný opakovať správnosť právneho záveru okresného súdu o vecnej podstate predmetu súdneho prieskumu v sťažovateľovom prípade, ak sa s týmito závermi stotožnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd v nadväznosti na už uvedené považuje za potrebné tiež uviesť, že kapitálové obchodné spoločnosti sú samostatnými právnymi subjektmi s vlastnou vnútornou štruktúrou, osobným a majetkovým substrátom. V prípadoch ustanovených právnymi predpismi orgány verejnej moci, teda aj súdy, zasahujú do právneho postavenia a následne aj do podnikateľskej činnosti obchodných spoločností. Akékoľvek obmedzenie či zásah do ich vnútorných a vonkajších pomerov (vrátane ochrany práv menšinových akcionárov) však musí mať svoje hranice a môže byť akceptovateľné len do určitej miery. Aj právnická osoba musí mať určité práva a slobody a každý zásah do týchto práv musí mať svoj legitímny, oprávnený účel.

Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie o tom, či uznesenie prijaté na valnom zhromaždení akciovej spoločnosti má byť vyhlásené za neplatné, ako aj posúdenie otázky, či bolo rozhodnutie valného zhromaždenia prijaté v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo so stanovami, patrí všeobecnému súdu, ktorý v danej veci aj ústavne akceptovateľným spôsobom rozhodol. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Podľa § 131 ods. 5 Obchodného zákonníka právoplatné rozhodnutie súdu v konaní o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia je záväzná pre každého. Týmto ustanovením zákonodarca prisúdil rozhodnutiu súdu o platnosti alebo neplatnosti napadnutého uznesenia valného zhromaždenia obdobný právny význam ako rozhodnutiam o osobnom stave (pozri § 159 ods. 2 OSP).

Sťažovateľ namieta, že práve z dôvodu záväznosti predchádzajúceho rozhodnutia v paralelnej veci (o neplatnosť tých istých uznesení valného zhromaždenia iným akcionárom) vedenej pod sp. zn. 22 Cb 59/2006 podľa § 131 ods. 5 Obchodného zákonníka sa okresný súd vecne jeho žalobnými dôvodmi v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 115/2006 nezaoberal a žalobu zamietol.

Na druhej strane podstatnou súčasťou argumentácie sťažovateľa a jedným z ťažiskových argumentov obsahu sťažnosti je námietka týkajúca sa tvrdenej nemožnosti v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 22 Cb 59/2006 prednášať prednesy a návrhy na vykonanie dokazovania, reagovať na priebeh konania, a tak ovplyvniť jeho výsledok. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol, že „... *toto právo som však nemohol uplatniť v konaní Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 22 Cb 59/06, ktorého výsledok má byť pre mňa záväzný*“. Je nesporné, že postup okresného súdu a právoplatné rozhodnutie v danej veci (veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 22 Cb 59/2006) ale sťažovateľ v tomto konaní pred ústavným súdom (vzhľadom na petit sťažnosti) nenamieta.

Ústavný súd však zistil, že sťažovateľ sa s uvedenými námietkami týkajúcimi sa postupu všeobecných súdov v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 59/2006 už obrátil na ústavný súd, a to sťažnosťou doručenou mu 3. júna 2009. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 247/09 z 10. septembra 2009 odmietol jeho sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, a to z dôvodu, že sťažovateľ sa o postavenie účastníka v tomto konaní právne relevantným spôsobom neuchádzal (nevyužil možnosť vstúpiť do konania ako vedľajší účastník), a tak nevyužil právo chrániť svoje záujmy. Z tohto právneho názoru ústavný súd vychádzal aj v tomto konaní.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie v občianskoprávných (vrátane obchodných) veciach patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody

(mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

O zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením veci možno hovoriť spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu (s prihliadnutím na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa), ktorý v súlade s princípom právnej istoty vychádzal z úpravy záväznosti rozhodnutia súdu v konaní o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia podľa § 131 ods. 5 Obchodného zákonníka tak, že toto rozhodnutie je záväzné pre všetkých, však nedospel k takémuto záveru. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

S prihliadnutím na uvedené, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne III. ÚS 259/09, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd nezistil v napadnutom postupe alebo v rozsudku krajského súdu také pochybenia, ktoré by signalizovali ústavne neakceptovateľný zásah do základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2010

Ústavný súd už opakovane judikoval, že možnosť porušenia základných práv hmotného charakteru, v danom prípade základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, treba posudzovať vždy vo vzťahu k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 367/08, I. ÚS 197/08), resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pokiaľ teda zo strany všeobecného súdu nedôjde ku konaniu, ktoré by predstavovalo zásah do základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, nemôže byť všeobecný súd svojím rozhodnutím zároveň sekundárnym porušovateľom základného práva hmotného charakteru, medzi ktoré patrí aj právo vlastníť majetok. Keďže ústavný súd pri preskúmaní sťažnosti nezistil v konaní alebo rozhodnutí krajského súdu (v spojení s konaním a rozhodnutím okresného súdu) také pochybenia, ktorými mohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohol vysloviť porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Toto platí rovnako vo vzťahu k čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

4. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 115/2006

V súvislosti s predbežným prerokovaním tejto časti sťažnosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127

ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený právny názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 96/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 212/06, IV. ÚS 103/07) sa ochrana základného práva vrátane práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným a krajským súdom) trvalo.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd pri skúmaní porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o porušení tohto základného práva (IV. ÚS 226/04).

Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (m. m. IV. ÚS 103/07).

Z uvedených právnych názorov a východísk ústavný súd vychádzal pri posudzovaní opodstatnenosti tejto časti sťažnosti sťažovateľa.

Ústavný súd v súvislosti so svojimi skutkovými zisteniami konštatuje, že v čase, keď bola sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu, t. j. 9. augusta 2010, už bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ nachádzal po celý čas trvania konania o neplatnosť uznesení valného zhromaždenia vedeného okresným súdom pod sp.

zn. 26 Cb 115/2006 a krajským súdom pod sp. zn. 3 Cob 222/2009. V danom prípade označené konania právoplatne skončili 9. júna 2010. Sťažovateľ sa obrátil na ústavný súd so svojou sťažnosťou podaním doručeným faxovou správou 9. augusta 2010 a poštou 12. augusta 2010, teda v čase, keď okresný súd ani krajský súd svojím postupom nemohli porušovať jeho označené základné právo (obdobne IV. ÚS 211/07, IV. ÚS 300/07).

Ak bol sťažovateľ toho názoru, že v označenom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, mohol sa domáhať ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podaním sťažnosti ústavnému súdu v takom štádiu tohto súdneho konania, v ktorom sa ešte mohol naplniť účel sledovaný takouto sťažnosťou, ktorým je podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty účastníkov namietaného súdneho konania (napr. IV. ÚS 97/09).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti za zjavne neopodstatnenú, a preto ju po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2011